

стравами, напоями однієї асортиментної групи визначеного нового формату або концепції);

– розробка нового обладнання для упакування, приготування та зберігання продукції закладів ресторанного бізнесу;

– розробка та впровадження інновацій, що пов'язані з товарами, продукцією закладів ресторанного бізнесу (розробка нових рецептур, фірмові страви, маркетингова система знижок, бонусів, проведення акцій дня, рекламні прийоми через соціальні мережі тощо).

Отже, облік маркетингових досліджень є важливою складовою інноваційного розвитку закладів ресторанного бізнесу, адже синергія яка відбувається між обліком та маркетингом є ефективною забезпечення управління діяльністю та визначення пріоритетних напрямків стратегії розвитку підприємства в цілому.

Інформаційні джерела

1. Порсорова І. П., Ботін М. С. Маркетингові дослідження як інструмент інноваційного розвитку закладів ресторанного бізнесу. Бізнес Інформ. 2024. № 4. С. 360–366.

2. Методичні рекомендації з комерціалізації розробок, створених у результаті науково-технічної діяльності, затверджені наказом Держкомітету України з питань науки, інновацій та інформатизації від 13.09.2010 р. № 18. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/FIN58763?an=333>.

3. Коваль Л.М., Заячківська Г.А. Маркетингові інновації закладів ресторанного бізнесу. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. 2020. Випуск 3(77)-2. С. 128-133.

4. Соколенко А. С. Інноваційні ресторани технології : конспект лекцій для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти всіх форм навчання зі спеціальності 241 – Готельно-ресторанна справа / К. В. Свідло, А. С. Соколенко, М. І. Писаревський ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. 151 с.

5. П'ятницька Г. Т., П'ятницька Н. О. Вплив інноваційних змін на діяльність підприємств ресторанного господарства. Економіка розвитку. 2013. № 1(65). С. 122-126.

УДК 338.35.077

Н.І. Рижикова, д-р. екон. наук, проф. (ДБТУ, Харків)

УДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ

Аграрний сектор є важливою складовою частиною економіки України, що має значний вплив на соціально-економічний розвиток країни.

Соціально-економічний розвиток аграрного сектору України має велике значення для національної економіки. Аграрна галузь не лише забезпечує продовольчу безпеку країни, але й створює робочі місця, сприяє розвитку сільських територій та генерує валютні надходження через експорт

сільськогосподарської продукції. Важливим аспектом є те, що аграрний сектор тісно пов'язаний з іншими галузями економіки, такими як переробна промисловість, транспорт та торгівля, що підкреслює його роль у формуванні економічної стабільності.

Крім того, ефективне інформаційно-аналітичне забезпечення аграрного сектору може допомогти у виявленні проблемних ділянок, підвищенні конкурентоспроможності продукції та оптимізації витрат. В умовах глобалізації та стрімкого розвитку технологій, використання сучасних інформаційних технологій стає надзвичайно актуальним для аграрної галузі, що дозволяє не лише адаптуватися до змінюваних умов ринку, але й займати лідируючі позиції на міжнародній арені.

Аграрний сектор України грає ключову роль у формуванні економічної стабільності країни. За останні роки спостерігається поступове зростання сільськогосподарського виробництва, яке забезпечує не лише внутрішні потреби, але й істотну частину експорту. За даними Державної служби статистики України, у 2022 році обсяги виробництва сільськогосподарської продукції зросли на 5,7% у порівнянні з попереднім роком, що свідчить про відновлення галузі після негативних наслідків пандемії COVID-19.

Зайнятість у аграрному секторі залишається на високому рівні, зокрема, у сільському господарстві працює приблизно 13% населення країни. Це важливий фактор, оскільки аграрний сектор забезпечує робочими місцями не лише жителів сільських територій, але й сприяє розвитку пов'язаних галузей, таких як переробка та логістика. Проте, відзначається тенденція до зменшення кількості малих фермерських господарств, що потребує уваги з боку держави.

Експорт сільськогосподарської продукції залишається одним із основних джерел валютних надходжень для України. У 2022 році експорт агропродовольчої продукції склав близько 22 мільярдів доларів США, що становить приблизно 40% загального експорту країни. Основними товарними групами є зернові, олійні культури, а також продукція тваринництва. Водночас, імпорт агропродовольчих товарів також має значний обсяг, зокрема, це стосується продуктів, які не виробляються в Україні у достатній кількості.

Таким чином, аграрний сектор України демонструє позитивні тенденції, проте для подальшого розвитку необхідно зосередитися на модернізації виробничих процесів, покращенні інформаційно-аналітичного забезпечення, а також на підтримці малих та середніх підприємств у цій галузі.

Сучасні інформаційно-аналітичні системи (ІАС) в аграрному секторі України відіграють важливу роль у забезпеченні ефективності управлінських процесів та прийняття рішень. Основними системами, що використовуються в цій галузі, є системи управління агрономічною інформацією, моніторингу сільськогосподарських культур, а також платформи для аналізу ринкових даних.

Серед переваг існуючих ІАС можна виділити можливість оперативного збору та обробки даних, що дозволяє аграріям швидко реагувати на зміни в умовах ринку. Наприклад, застосування геоінформаційних технологій сприяє точному моніторингу земельних ресурсів, що в свою чергу підвищує

ефективність використання ресурсів. Також ІАС забезпечують доступ до даних про ціни на сільськогосподарську продукцію, що сприяє кращому плануванню виробництва та збуту.

Проте, незважаючи на численні переваги, існують і суттєві недоліки. По-перше, багато аграрних підприємств стикаються з проблемами інтеграції цих систем у свою щоденну діяльність. Високі витрати на впровадження та обслуговування ІАС можуть стати серйозною перешкодою, особливо для малих і середніх фермерських господарств. По-друге, недостатня кваліфікація персоналу у використанні новітніх технологій часто призводить до неефективного використання систем.

Важливим аспектом є також необхідність удосконалення існуючих аналітичних інструментів, зокрема, розробки адаптованих моделей прогнозування, що враховують специфіку українського аграрного ринку. Це включає в себе не лише агрономічні дані, але й соціально-економічні фактори, які можуть впливати на результати. Додаткова увага повинна бути приділена підвищенню рівня інформаційної грамотності серед аграріїв, що забезпечить більш ефективне використання наявних систем.

Для покращення інформаційно-аналітичного забезпечення аграрного сектору України доцільно запровадити ряд рекомендацій, що враховують сучасні технології, аналітичні інструменти та управлінські практики.

По-перше, важливо інтегрувати сучасні технології, такі як Інтернет речей (IoT) та штучний інтелект (ШІ), у процеси агровиробництва. Використання IoT дозволить здійснювати моніторинг стану ґрунтів, культури та погоди в реальному часі, що зробить управлінські рішення більш точними та своєчасними. Штучний інтелект може бути застосований для прогнозування врожайності, виявлення захворювань рослин та оптимізації витрат на ресурси.

По-друге, необхідно розробити адаптовані аналітичні інструменти, які враховують специфіку українського аграрного ринку. Це може включати системи, що поєднують дані про погодні умови, ринкові ціни та соціально-економічні показники. Впровадження таких систем дозволить аграріям приймати обґрунтовані рішення, знижуючи ризики та підвищуючи конкурентоспроможність.

По-третє, важливим є розвиток навчальних програм для аграріїв, що забезпечать підвищення рівня інформаційної грамотності. Це може включати тренінги та семінари, на яких фермери отримуватимуть знання про використання новітніх технологій та аналітичних систем. Підвищення кваліфікації спеціалістів забезпечить ефективніше використання інформаційно-аналітичних ресурсів.

Крім того, доцільно створити платформи для обміну інформацією та досвідом між аграріями, науковцями та державними органами. Це дозволить не лише покращити доступ до актуальної інформації, але й сприятиме спільному вирішенню проблем, що виникають у аграрному секторі.

Загалом, впровадження цих рекомендацій сприятиме створенню більш ефективної інформаційно-аналітичної системи, яка відповідатиме потребам аграрного сектору України і забезпечить його стійкий розвиток.

Таким чином, аграрний сектор України має потенціал для подальшого зростання, проте для цього необхідно усунути існуючі бар'єри та запровадити інноваційні рішення.

Інформаційні джерела

1. Державна служба статистики України. (2022). Офіційна статистика. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Міністерство аграрної політики та продовольства України. (2022). Звіт про стан аграрного сектору. URL: <https://minagro.gov.ua>
3. Іванченко, О. В. (2021). Інформаційно-аналітичні системи в аграрному секторі: сучасний стан та перспективи. Вісник аграрної науки. № 3, с. 25-30.
4. Коваленко, Т. Ю. (2019). Інноваційні технології в аграрному секторі: досвід України. Міжнародний журнал аграрних наук, 12(4), 67-72.
5. Лисенко, В. І. (2020). Прогнозування аграрного виробництва в умовах змін клімату. Аграрний вісник, 8, 15-19.
6. Food and Agriculture Organization of the United Nations. (2022). Ukraine: Country Profile. URL: <http://www.fao.org/countryprofiles/index/en/?iso3=UKR>

УДК 657.333.1

Ю.Б. Скорнякова, канд. екон. наук, доц. (ЗНУ, Запоріжжя)

О.С. Косарева, здоб. ОС «магістр» (ЗНУ, Запоріжжя)

ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ В ІНОЗЕМНІЙ ВАЛЮТІ В ПЛОЩИНІ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО БІЗНЕСУ

Активна інтеграція в світовий економічний простір є одним із вагомих чинників соціально-економічного розвитку нашої країни на сучасному етапі. На мікрорівні це означає, що все більше вітчизняних підприємств долучається до зовнішньоекономічної діяльності. Помітну роль у процесі активізації економічних відносин з іншими країнами відіграють підприємства малого бізнесу, що варто визнати безперечно позитивним фактом, адже це призводить до демонополізації зовнішньоекономічної діяльності та в цілому є важливим чинником соціально-економічного розвитку України.

Підприємства малого бізнесу, що долучаються до зовнішньоекономічної діяльності, стикаються із організаційним питанням забезпечення формування якісної системи відображення в обліку операцій, що таку діяльність складають, зокрема розрахунків в іноземній валюті. Зазначена складова обліку набуває особливої актуальності, адже ефективне здійснення зовнішньоекономічної, зокрема імпортно-експортної та інших видів діяльності, потребує постійного прийняття дієвих управлінських рішень, що в свою чергу є неможливим без якісної інформаційної підтримки.

Відображення в обліку розрахунків в іноземній валюті насамперед означає, що певні облікові об'єкти (грошові кошти та кошти у розрахунках)